

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Rakvere Ametikooli õppekavarühma reisimine, turism ja vaba aja veetmine hindamisaruanne

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	4
3. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes ...	6
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus.....	6
3.2 Õppimine ja õpetamine	11
3.3 Õpetajad.....	20
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma osas	24

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga 26.03.2021. EKKA juhataja korraldusega nr 1.1-10/21/35 kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Marju Männiksaar	komisjoni esimees, kutseõppe ekspert, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuse õppeosakonna juht;
Margit Puik	komisjoni sekretär, kutseõppe ekspert, EKKA kutseõppe hindamiskoordinaator;
Helle Gern	tööandjate esindaja, Interim Agentuur Velström Vallner Tohver müügijuht;
Maarika Toomel-Naagel	tööandjate esindaja, Pärimusmatkad/Viitong Reisid OÜ asutaja ja tegevjuht.

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Komisjoni liikmed leppisid kokku kooli eneseanalüüsi aruande põhjal täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

COVID-19 pandeemiast tingituna olid kehtestatud piirangud, mis ei võimaldanud (komisjonil) füüsilist koolikülastust, mistõttu toimus hindamiskülastus virtuaalselt 6. mail 2021. *Microsoft Teamsi (MS)* keskkonnas. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega.

Virtuaalkohtumised *MS Teams* keskkonnas õppekavarühma praktikaettevõtete esindajatega ja õppekavarühma vilistlastega toimusid järgnevalt:

- 27.04.2021, Rakvere AK reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma vilistlased;

- 27.04.2021, Vihula Manor Hospiatlity OÜ, Sagadi Mõis;
- 28.04.2021, Rakvere turismiinfokeskus.

Virtuaalne hindamiskülastus ja vestlused kulgesid latusalt, sest kooli ja ettevõtete esindajad olid hästi ette valmistunud ja tundsid oma vastutusvaldkonda. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni hindamiskülastuse järgsel koosolekul lepidi kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad hindamisaruandes.

EKKA esitas esmase aruande koolile 10.06.2021. Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 22.06.2021.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus

Rakvere Ametikool (*edaspidi* Rakvere AK) on Haridus- ja Teadusministeeriumi (*edaspidi* HTM) hallatav kool Lääne-Virumaal, mis pakub kutseõpet ning 2020 sügisest mittestatsionaarset üldharidusõpet. Kutseõpet korraldatakse 11 õppekavarühmas 33 õppekaval. Täiskasvanute koolitustel osaleb keskmiselt 500-600 õppijat aastas. Seisuga 01.09.2020 õpib koolis 1256 õpilast, sh põhikooli järgses 60%, haridusnõudeta õppes 19% ja viienda taseme õppes 8% õppijatest ning mittestatsionaarses üldharidusõppes 13%. Töökohapõhises õppes (PRÖM) on 01.09.2020 seisuga 214 õppijat. Kooli õppijatest enamiku moodustavad kutsekeskharidust omandavad noormehed.

Rakvere AKsse asutakse õppima peamiselt Lääne-Virumaalt. 2019/2020 õppeaasta vastuvõtu seisu järgi asus Rakvere AKsse õppima Lääne-Virumaalt 62%, Ida-Virumaalt (17%), Harjumaalt (11%), Jõgevamaalt (2%) ning Järvamaalt (5%). Personali arv on 107 töötajat, sh 68 õpetajat.

Kooli ajaloost saab lugeda: <https://www.rak.ee/kooli-ajalugu/>

VISIOON 2025

Rakvere Ametikool on rahvusvahelisel tasemel oma ala meistreid koolitav väge täis ja tulevikku vaatav Lääne- Virumaa hariduskeskus.

Kooli tunnuslause: **Meistrid on mängus!**

MISSIOON

Rakvere AK missiooniks on pakkuda innovaatilisi võimalusi õppija isiklikuks arenguks ning toimetulekuks tööelus ajakohase õpikeskkonna ning sõbraliku, motiveeritud ja kvalifitseeritud personali kaudu.

PÕHIVÄÄRTUSED

- Meisterlikkus – töötajate erialane ja pedagoogiline kompetentsus, nende vastutustundlik suhtumine töösse.
- Kogemus – iseenda ja teiste kogemusega arvestamine, neist õppimine.
- Uuendusmeelsus – avatus uutele ideedele ja tegevustele.
- Hoolivus – heatahtlik, aus ja abivalmis suhtumine õppijatesse, kolleegidesse, klientidesse, säästev suhtumine keskkonda, vastutus tulemuste eest.
- Koostöövalmidus – avatus ja võrgustikutöö eesmärkide saavutamiseks.
- Paindlikkus – kiire reageerimine erinevatele vajadustele, loov lähenemine väljakutsetele, kasutades olemasolevaid võimalusi.

Rakvere AK [Arengukavaga](#) saab tutvuda kooli kodulehel. Kooli sisehindamise tulemusi kogutakse ja analüüsitakse kõigepealt õppekavarühmiti, seejärel koolis tervikuna. Õppekavarühmade (*edaspidi* ÕKR) eneseanalüüsid on aluseks järgmise aasta tegevuskava planeerimisele. Tegevuskava täitmist analüüsitakse kord poolaastas kooli nõukogus.

Õppeprotsessi jälgitakse aastaringset, tulemusnäitajaid analüüsitakse kaks korda õppeaastas, kõrvutades neid viie kuni seitsme varasema aasta tulemusnäitajatega. Analüüs on aluseks õppeaasta tegevuste korrigeerimisele.

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRis on registreeritud kolm õppekava, 5. taseme kutseõppe jätkuõppe õppekava, 5. taseme esmaõppe õppekava ja maaturism 4. taseme kutsekeskharidusõppe esmaõppe õppekava (Tabel 2).

Õppekava-rühm	Õppekava kvalifikatsioonitase esma-/jätkuõpe	Õppijate arv 2014/2015	Õppijate arv 2015/2016	Õppijate arv 2016/2017	Õppijate arv 2017/2018	Õppijate arv 2018/2019	Õppijate arv 2019/2020	Õppijate arv 2020/2021
Reisimine, turism ja vaba aja veetmine	Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe 120 EKAP			24	19	20	20	61
	Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõpe 60 EKAP							15
	Maaturismi teenindus, 120 ÕN, kutsekeskharidusõpe	71	44	22				
	Maaturism, tase 4, kutsekeskharidusõpe 180 EKAP							16
kokku		71	44	46	19	20	20	92

Tabel 1. Õppekavadel õppijate arv õppeaastate kaupa (seisuga 10.11 siseveebi andmetel). Tühjad lahtrid- vastuvõttu pole nendel aastatel toimunud. (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Kooli andmetel on ajavahemikul 2014/15 kuni 2019/20 ÕKRis reisimine, turism ja vaba aja veetmine õppijate arv olnud kuni 2019 ebastabiilne (Tabel 1). Õppeaastal 2014/15 oli 71 õppijat, kuni aastani 2019 õppijate arv vähenes. Novembris 2020 oli õppijate arv 92. Peamiseks põhjuseks tõi kool eneseanalüüsi aruandes välja õppekavade vahetused. 2016 alustati vastuvõttu turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe õppekavale. 2013. aasta akrediteerimisel toodi välja soovitus kaaluda hinnatava ÕKRI arendamisel maaturismi teenindaja õppekava asendamist majutusteenindaja õppekavaga, mis arvestab rohkem põhikoolijärgsete õppijate vajadustega ning samas toetab jätkuvalt piirkondlikku arengut turismis. Sihtgrupi vajadusest tulenevalt avati maaturismi 4. taseme õppekava uuesti sügisest 2020.

Turismikorraldaja õppekava arendamisega anti kooli eneseanalüüsi põhjal võimalus õpinguteks täiskasvanud õppijatele. 2020. aasta alguses alustasid kooli andmetel statsionaarsed töökohapõhised õppegrupid ning sügisel 2020 alustati jätkuõppe õppekavaga. Seoses turismikorraldaja, tase 5 jätkuõppe õppekava rakendamisega sügisest 2020 on õpilaste arv kasvanud viiendal tasemel 74 õppijani. Kooli aruande põhjal toetab turismierialade arendamist koolis ja turismi arendamist piirkonnas maaturismi õppekava avamine Rakvere AKs, kuhu võeti septembris 2020 vastu 16 õppijat.

ÕKR Reisimine, turism ja vaba aja veetmine õppekavad:				
Õppekava kood	Õppekava nimetus, kvalifikatsioonitase, esmaõpe/jätkuõpe, maht, aasta	Õppevorm	Õppekavarühma õppekavade eest vastutav isik (nimi, amet, e-post)	Õppekava link
151637	Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe, 120 EKAP, 2019	Stationsaarne koolipõhine ja töökohapõhine õpe,	Andrea Bild	õppekava
216463	Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõpe, 60 EKAP, 2020	Stationsaarne koolipõhine õpe,	Andrea Bild	õppekava
210457	Maaturism, tase 4 kutsekeskharidusõpe esmaõpe, 180 EKAP	Stationsaarne koolipõhine õpe	Ülle Roodvee	õppekava

Tabel 2. Ülevaade EHISes registreeritud õppekavadest, sh õppevorm, rakendumise aasta, õppekava kontakt seisuga 12.03.2021. (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

3. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

3.1.1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud, õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust

Kooli eneseanalüüsi aruande põhjal on hinnatavas ÕKRis õppekavade koostamisel ja arendamisel lähtunud tööandjate vajadustest ning töömaailma trendidest (kutsestandardid, tagasiside ettevõtetelt, sh praktikatelt saadud tagasisidest (nt praktikakaitsmine ja praktikadokumendid) ja OSKA raportid) kui ka sihtgruppide vajadustest. Kutsekeskhariduse õppekava koostamisel on lähtunud riiklikust õppekavast.

Dokumendianalüüsist ja vestlustest selgus, et kooli eesmärk on kõigile võrdsete võimaluste loomine elukestvaks õppeks, ning et kool määratleb potentsiaalsed õppijad järgmiselt:

- **Haridustaseme järgi:** põhikooli lõpetanu (äsja või siis ka varem), keskkooli lõpetanu (äsja või siis ka varem), hariduslike erivajadustega põhikooli lõpetanu, põhihariduseta õppija.
- **Tööhõive järgi:** töötavad inimesed (kes vajavad täienduskoolitust või ümberõpet), registreeritud töötud ja pikaajalised töötud, hõivamata töötajad (lapsehoolduspuhkus, koduperenaine jms), hooajalised töötajad ja ettevõtjad.
- **Rahastamisvõimaluse järgi:** õppija maksab kursuse eest ise, tasub tööandja, sihtfinantseerimise kasutajad (projektid), riigieelarvelisele kohale kandideerija.
- **Vanuse järgi:** osad täiendusõppe kursused on suunatud vanusegrupile 50+.
- **Elukoha järgi:** Lääne-Virumaa, lähimaakonnad, kogu Eesti.

Kool tõi eneseanalüüsis välja, et reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRi õppekavad on koostatud koostöös piirkonna suurimate turismitoodete ja teenuste pakkujatega, lähtudes tööjõule vastavate

pädevuste ja oskuste arendamist. Maaturismi 4. tase on põhihariduse baasil toimuv kolmeaastane kutsekeskharidusõpe, mis toimub statsionaarse koolipõhise õppena. Turismikorraldaja, tase 5 esmaõppe õppekava rakendatakse statsionaarse töökohapõhise õppevormina. Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõppe õppekava on üheaastane ja korraldatud tsükliõppena ning kutseõppesse sisseastumine eeldab keskharidust. Õppima oodatakse ka neid, kellel on eelnev väljaõpe turismi, majutuse või toitlustuse valdkonnas kutsehariduse 4. tasemel või töökogemus turismivaldkonnas. Õppekavades on suur rõhk turismimajanduse alustel ja oskuste rakendamisel ning klienditeenindusel. ÕKRis on kooli eneseanalüüsi põhjal valikainete puhul lähtunud sellest, et õppekavas oleks võtmepädevusi toetavad valikaineid, näiteks võõrkeeled, ettevõtlusõpe, ajajuhtimine, bränding, avalik esinemine, enesejuhtimine, rahvusvaheline ärietikett. Hindamiskülastuse vestlustest selgus, et seoses viimase pooleteise aastaga, on tekkinud selge vajadus õppijate digioskuste senisest suuremaks arendamiseks ja seetõttu on koolil IT alased kursused valikõpinguteks. Nii vilistlased kui ka õppijad tegid vestluste käigus ettepaneku, et digioskuste taseme ühtlustamiseks võiks olla näiteks ühtlustav digiõppekursus kohe õpingute alguses, kuna nii iseseisvad kui ka grupitööd nõuavad häid digioskusi.

Valikainete maht ja sisu on sätestatud õppekavades. Õpilasel on õigus valida valikmooduleid ka kooli teistest õppekavadest. Valikõpingute valimiseks on vajalik eelnev registreerumine ja registreerumiseks esitavad õpilased elektrooniliselt taotluse õppeinfosüsteemi kaudu. Teiste õppekavade valikõpingutel osalemiseks esitatakse avaldus õppeosakonda. Taotlusi esimese õppeaasta valikute osas saab õpilane esitada õpingute alguses ühe kuu jooksul. Erandkorras on võimalik esimese aasta õpilasel valikuid valida ja muuta kahe kuu jooksul õppetöö algusest, esitades sellekohase avalduse õppeosakonda. Teise ja kolmanda aasta valikõpinguteks esitavad õpilased taotluse järgmiseks õppeaastaks maikuu jooksul. Valikõpingud toimuvad õppegruppides, milles on 10 ja enam õpilast. Selgete eelistuste puudumisel valitakse kõige enam soovijaid kogunud valikmoodul. Kui valikõpingu õppegrupp ei avane, siis pärast õppeosakonna sellekohast teavitust on õpilasel võimalik registreeruda mõnele teisele avanenud valikaine kursusele. Vestlustest vilistlaste ja õppijatega oli üheks märksõnaks „valikõpingute valimine“, kus on küll nende hinnangul palju ja huvitavaid valikuid, kuid tegelikud valikuvõimalused piirduvad vaid mõne konsensuslikult valitud ainega. Samuti selgus, et valikõpingud on õppimise alguseks juba kooli poolt paika pandud. Komisjon näeb siin arenguvõimalusena erinevate õppegruppide valikainete moodulite ühildamist, mis võib tehniliselt küll olla keerukas, aga siiski võimalik.

Kooli aruande põhjal on ÕKRis täienduskoolitust korraldatud hinnataval perioodil kolmel viimasel aastal arvestusega üks kursus aastas (Tabel 3). Kursused on suunatud kindlale sihtgrupile: haridustee katkestanud, erialase hariduseta täiskasvanud, keskhariduseta täiskasvanud ja aegunud oskustega tööealine elanikkond vanuses 50+.

	Kursus	maht	osalejad kokku	RKT tasuta kursused
2018-2020	Turismi ja toitlustusettevõtte käivitamine ja arendamine 2018	76	10	x
	Turismi ja toitlustusettevõtte käivitamine ja arendamine	70	8	x
	Turismi ja toitlustusettevõtte käivitamine ja arendamine	70	8	x
	Kokku	208	31	

Tabel 3. Koolituskursused 2018-2020 (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Kuigi kooli kodulehel on olemas info nii eriala täienduskoolituste, kui ka edasiõppimise võimaluste kohta, siis intervjuus vilistlastega tuli välja, et neil puudus sellekohane info. Siinjuures teeb komisjon ettepaneku teha nii täienduskoolituse kui ka jätkuõppe info kooli kodulehel paremini nähtavaks, näiteks lisada see info valdkonna palgainfo juurde. Komisjon teeb ettepaneku lisaks pakkuda turismivaldkonna täienduskursusi (nt seadusandlus, uued trendid turismis jne), see hoiaks hästi sidet tööandjate, töötegijate ja kooli vahel.

3.1.2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel

Dokumendianalüüsist selgus, et reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRI õppekavade moodulite rakenduskavad on üles ehitatud väljundipõhise õppe põhimõtetest lähtuvalt. Eneseanalüüsis ära toodud õppekavad ja kooli kodulehel olevad õppekavad (Tabel 2) ei ole omavahel kooskõlas. Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe on koolil märgitud, et see on statsionaarne koolipõhine ja töökohapõhine õpe, kuid kui kooli kodulehel õppekava avada, siis seal on kirjas ainult statsionaarne koolipõhine õpe ning rakenduskava sealjuures on koostatud töökohapõhisele õppele. Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõpe on nii kooli toodud tabelis kui ka õppekavas märgitud kui statsionaarne koolipõhine õpe, kuid rakenduskava on koostatud selliselt, et erinevad moodulid on erineva õppevormiga. Nt moodulis nr 1 „Turismitoote ja –teenuse arendamine“ on õppevormiks määratud mittestatsionaarne õpe, moodulis nr 2 „Turismitoote ja –teenuse turundus ja müük“ puudub õppevorm, moodulis nr 4 „Turismigeograafia“ on õppevormiks määratud statsionaarne - koolipõhine õpe, moodulis nr 8 „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“ on määratud kaks õppevormi, nii statsionaarne - töökohapõhine õpe kui ka mittestatsionaarne õpe. Komisjonile tekitab segadust, milline rakenduskava on tegelikult õppetöö aluseks. Komisjon soovib dokumendid omavahel viia kooskõlla.

Vestlustest kooli personaliga selgus, et moodulite rakenduskavade sisu osas on andnud kool õpetajatele nõu vabad käed, st õpetajad ise otsustavad praktilise töö ja teoreetilise osa osakaalud, sealjuures arvestades nõuetekohast mahtu ja jagunemist ning vastavalt õppijate eripärast, kohandatakse moodulite rakenduskavas nii õppesisu- kui meetodeid, et toetada õppijate õpiväljundite saavutamist ja võtmepädevuste arendamist. Õppetöö käigus püütakse võimalikult palju teha praktikat töökeskkonnas, mis aitab arendada ka sotsiaalseid oskuseid. COVID-19 tõttu on

õppetöö üle viidud peamiselt distantsõppele ning õppijatel on võimalus praktikat teha varem (jaanuar-veebruar), kui algselt on õppeplaanis välja toodud. Vestlusest nii õppijate kui ka vilistlastega selgus, et neile meeldivad õppekäigud, mida ÖKRis ühe õppemeetodina kasutatakse. Õppekäigud on eelnevalt eesmärgistatud, et neid hiljem analüüsida. COVID-19 pandeemiast tingituna, on ajutiselt õppekäikude arv vähenenud.

Hindamiskülastuse käigus selgus, et väljalangevuse peamiseks põhjuseks on õppevõlgnevused. Komisjon teeb ettepaneku osade õppekäikude asemel pöörata rohkem tähelepanu õppetöö projektidele ning iseseisvat tööd vajavatele tegevustele. Komisjon soovib õppekäikude asemel suurendada auditoorse analüütilise töö osakaalu (nt erialaste võrkeelsete kodulehtede analüüs meeskondadena, õppekäikude auditoorne analüüs jm aktiivse osalusega töömeetodid). Auditoorne töö motiveerib rohkem panustama õppesse ja samas on ka õpetaja tugi vajadusel käepärast.

Õppekavarühmas on õppekavaarendusse kaasatud kõik põhiõpingute õpetajad. Eraldi määratakse õppekavade mooduli eest vastutaja. Moodulite rakenduskavade parendamine toimub pärast mooduli läbimist. Iga õppeaasta lõpus toimub õppekavarühmades koosolek, kus analüüsitakse läbi kõik moodulid, täiendatakse õpiväljundite saavutamiseks rakendatud õppe- ja hindamismeetodeid ning viiakse sisse vajalikud parendused. Näiteks viimase erakorralise õppeaasta jooksul on õppetöös sisse toodud maailma hetke turismitrendid ja kiired muutused reisijate vajaduste väljaselgitamisel ning ettevalmistamisel. Maaturismi õppekava uute moodulite esimene alalüüs toimub kevadel 2021.

Eneseanalüüsist ja vestlustest õpilaste ning vilistlastega selgus, et koolis kogutakse õpilastelt süsteemselt tagasisidet moodulite hindamise ja õpetamise kohta. Samuti saavad õpilased õppekava muudatuseettepanekute või küsimustega otse grupijuhendaja poole pöörduda. Vestlustes selgus, et õppijad kasutavad meelsamini just seda võimalust, kui tagasiside andmist elektroonilisel teel, kuna suuliselt personaalne lähenemine võimaldab nii õppijate kui ka koolipersonali arvates leida probleemidele kiirema lahenduse. Loomulikult on tagasisidet mõjutanud COVID-19 eriolukord, kuna eriolukorra ajal viidi praktilist õpet läbi planeeritust vähem ning samuti tuli vestlusest õppijatega välja, et kontaktõpe sobib neile tunduvalt paremini. Samas väitsid õpetajad, et nemad kohanesid olukorraga kiiresti ja võtsid kasutusele veebitunnid. Samuti toimus töökohapõhine õpe asutustes, kus oli võimalik jätkata.

Komisjon soovib välja tuua, et töökohapõhise õppe rakenduskavas on kasutatav allikmaterjal vananenud, enamuse allikaid on pärit 1990-2000-ndatest. On viidatud allikatele, mida ei ole enam olemas, nt www.struktuurfondid.ee ja <http://tutvustaeestit.eas.ee/>, samuti ei kehti enam riiklik turismiarenduskava. Näiteks moodulis „Karjääri planeerimine ja ettevõtlus“ on algmaterjalina viidatud vaid eas.ee lehele. See on aga liiga üldine. Kasutamata on jäetud riiklikud leheküljed, nt visitestonia.com ja puhkaeestis.ee, eriti sealne turismiprofessionaali alajaotus. Välja on toomata ka turismiprofessionaalide erialaliitude kodulehed. Arvestades, et turism on kiirelt arenev ja piiriülene ettevõtlusvaldkond, peaks õpe sisaldama kindlasti ka välismaiseid, võrkeelseid allikaid, nt rahvusvaheliste turismi (katus)organisatsioonide kodulehed (nt ATA, greendestinations.org jt), maailma suurimate erialamesside (nt ITB - *International Trade Administration*), maaturismi, jätkusuutliku turismi kodulehed jne.

Kooli kodulehel on maaturismi alajaotuses välja toodud nii rakenduskava kui ka õppekava. Hindamiskomisjon teeb ettepaneku rakenduskavas kustutada mittekehtivad ja vananenud andmeallikad (nt Müristaja H., Tarmula K. „Sündmus- ja koosolekukorraldus“; Argo, 2011 T. Koor E-kursuse "Sündmus- ja koosolekukorraldus"; materjalid: Pärnu 2010, „Ürituste korraldamise juhtnõbrid“, SA Innove Tallinn 2010; Carey, T. „Kaos või konverents“; Aken, A. „Firmapidu – kuidas korraldada õnnestunud üritust“) ning lisada nende asemel aja- ja asjakohased. Viitamata on jäänud maaturismi katusorganisatsiooni koduleht www.maaturism.ee. Samuti oleks oluline lisada

mitmekeelseid andmeallikaid, kuna turismivaldkond on rahvusvaheline äri ning oluline on õpilased kurssi viia koheselt erinevate andmeallikatega.

Komisjon toob välja digipädevuste vähese arendamise erinevatel tasemetel. Õppe lõppedes peaks õppija olema tutvunud oma tööks oluliste programmidega ja valdama vabalt kaasaegseid digivahendeid. Näiteks turismikorraldaja töökohapõhise õppe rakenduskava moodulis „Karjääri planeerimine ja ettevõtlus“ teeb komisjon ettepaneku viia läbi tööintervjuu videointervjuuna, või siis *online* kanalites. Kuna digipädevus, sh erinevad hübriidlahendused on tänasel päeval oluliseks saanud, siis mida varem see võimekus õppetöösse sisse tuua, seda konkurentsivõimelisemad on tööturul kooli lõpetajad.

Komisjon soovib õppekavade kaasajastamiseks lisada uusi teemasid: näiteks GDPR (andmekaitse ehk *General Data Protection Regulation*), digipädevused; erinevad valdkonda puudutavad veebiplatvormid; turvalisus ja puhtusteadlikkus; vastutustundlik, säästev-, ring- ja rohemajandus; teenusdisaini ja ärimudeli meetodid ning märgiseid.

Moodulis „Turismitoote ja -teenuse turundus ja müük“ on kajastamata ning peaks õppetöös kindlasti käsitlema selliseid teemasid nagu hübriidlahendused, digiturundus (persoonad, klienditeekond, kliendikeskus, erinevad kanalid jne), erinevad platvormid. Samuti jääb andmeallikate vanus aastasse 2010, mistõttu mitmed viidatud kodulehed ei ole enam olemas, näiteks <http://tutvustaeestit.eas.ee/>.

Hindamiskomisjon toob veel välja, et Moodul 5 „Turismigeograafia“ ja Moodul 6 „Maaturism“ andmeallikad pärinevad aastatest 1999-2011, samuti on jäänud viitamata maaturismi kodulehele, kui keskele infoallikale.

Järeldused

• Tugevused

- Tagasisidet õppeprotsessi kohta küsitakse nii õppijatelt kui tööandjatelt. Olemas on nii elektrooniline tagasiside platvorm kui ka võimalus õppekavarühma juhiga eraldi vestelda.
- Kool usaldab õpetajat, andes talle loominguvabaduse õppetöö läbiviimiseks. Näiteks õpetajad otsustavad praktilise töö ja teoreetilise õppe osakaalud, sealjuures arvestades nõuetekohast mahtu ja jagunemist. Vastavalt õppijate eripärale, kohandatakse moodulite rakenduskavas nii õppesisu- kui meetodeid, et toetada õppijate õpiväljundite saavutamist ja võtmepädevuste arendamist.

• Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Eneseanalüüsis viidatud ja kooli kodulehel olevad õppekavad (Tabel 2) ei ole omavahel kooskõlas. Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe on koolil märgitud, et see on statsionaarne koolipõhine ja töökohapõhine õpe, kuid kooli kodulehel avada õppekava, siis seal on kirjas ainult statsionaarne koolipõhine õpe ning rakenduskava sealjuures on koostatud töökohapõhisele õppele. Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõpe on nii kooli toodud tabelis kui ka õppekavas märgitud, kui statsionaarne koolipõhine õpe, kuid rakenduskava on koostatud selliselt, et erinevad moodulid on erineva õppevormiga. Komisjonile tekitab segadust, milline rakenduskava on tegelikult õppetöö aluseks. Komisjon soovib dokumendid omavahel kooskõlla viia.
- Mitmetes moodulites on viidatud aegunud õppekirjandusele. Komisjon teeb ettepaneku lisaks andmeallikate ajakohastamisele, tuua õppetöösse sisse aja- ja asjakohased teemad, nt hübriidlahendused, digiturundus (persoonad, klienditeekond, kliendikeskus, erinevad kanalid jne), erinevad platvormid, erialase keeleoskuse arendamine jne.

- Vestlustest vilistlaste ja õppijatega oli üheks märksõnaks „valikõpingute valimine“, kus on küll nende hinnangul palju ja huvitavaid valikuid, kuid tegelikud valikuvõimalused piirduvad vaid mõne konsensuslikult valitud ainega. Selgus, et valikõpingud on õppimise alguseks juba kooli poolt paika pandud. Komisjon näeb siin parendusvõimalusena erinevate õppegruppide valikainete moodulite ühildamist, mis võib tehniliselt küll olla keerukas, aga siiski võimalik.

3.2 Õppimine ja õpetamine

3.2.1. Õppijate erialavalik on toetatud

Õppimisvõimaluste tutvustamine toimub aastaringelt, peamised infokanalid selleks on kooli [koduleht](#) ja kooli sotsiaalmeedia platvormid *Facebook* ning *Instagram*. Lisaks toimuvad koolis eriala tutvustavad praktikavarju päevad, samuti tehakse tihedat koostööd piirkondlike koolidega, nt kutsekeskhariduse õppekavadele oodatud õppijatele tutvustatakse kooli ja erialasid koolikülastustel (esimese eelistusena ametikoolis, aga soovi korral ka üldhariduskoolides kohapeal).

Kool on hinnatavas ÕKRis kavandanud aastas kolm vastuvõtuperioodi, lisaks täiendavad vastuvõttud vabade kohtade olemasolul. 5. taseme õppekavale vastuvõtu on kool pikendanud kuni oktoobrini, kui kõrgkoolide vastuvõtt on lõppenud. Kinnitatud vastuvõtukomisjoni kuuluvad grupijuhendaja, õpinõustaja, karjäärinõustaja, koolipoolne praktikajuhendaja, õppekavarühma juht. Eneseanalüüsi põhjal õpilaskandidaadi hindamiseks ja paremaks tundmaõppimiseks korraldati vastuvõtukomisjoni liikmetele mais 2018 koolitus „Kuidas paremini tundma õppida õpilaskandidaati?“.

Vestlustes õppijate ja vilistlastega selgus, et neil tuli vastuvõtuks esitada koolile avaldus. Oli neid, kes väitsid, et pärast avalduse esitamist toimus nendega vestlus, mille põhjal toimus punktiarvestus, kuid oli ka neid, kes väitsid, et vastuvõtt toimus ainult avalduse esitamise alusel. Selle põhjal teeb komisjon järelduse, et õppijatel puudub ühtne arusaam sisseastumise nõuetest. Eneseanalüüsis on kool välja toonud keskmisest suurema väljalangevuse õppekavarühmas, kuigi väljalangevuse vähendamiseks on õppijaid toetav tugisüsteem olemas. Komisjon näeb siin ühe põhjusena õppijakandidaadi vähest ettevalmistust õppesse sisenemisel vastuvõtuprotsessis. Komisjoni hinnangul aitaks õppesse vastuvõtul nt kindla vestluse formaadi sisse viimine, et selgitada õppijakandidaadile põhjalikumalt eriala sisu, õppekorraldust ning iseseisva töö mahtu. Samuti võiks juurde tuua töökatse, selgitamiseks varakult välja õppija (eri)vajadusi ja ka eriala sobivust. Kasuks tuleksid ka veebipõhised eriala ja kooli töökorda tutvustavad tegevused, mille saaks kooli kodulehele üles laadida.

Analüüsid kooli aruande põhjal lõpetanute osakaalu alustajatest selgub (Tabel 4, Tabel 5), et õppekavarühma õppekavadel on väljalangevus kõrgem kooli keskmisest, arengukavas seatud sihtväärtustest. Peamiseks väljalangemise põhjuseks on õppevõlad, mis tekivad töö ja pere kõrvalt õppivatel täiskasvanutel. Samuti põhihariduse baasil alustanud õppijad, kellel puudus enne õppima asumist õige ülevaade õpitava eriala kohta. Kool on oma arengukavas välja toonud ühe peamise suunisenähtuse õppetöö katkestajate arvu vähendamise vajaduse (12 % aastaks 2020). Kooli andmetel (Tabel 4) on hindamisperioodil õppekavarühma õppijatest keskmiselt katkestanud õpingud ~60% õpinguid alustanutest, kuigi katkestamise vähendamiseks toetatakse õppijaid ja selleks rakendatakse erinevaid võimalusi. Näiteks on koolis loodud õppijate tugisüsteem, lõimingute ning grupijuhendaja ja õpinõustaja toel jälgitakse õppetöö tulemusi ning määratakse vajadusel tugiteenuseid. Hindamiskomisjon soovib analüüsida senisest veelgi põhjalikumalt katkestamise põhjusi õppijate sihtgruppide ja õppevormide kaupa. Kasuks tuleb planeerida ennetavaid tugimeetmeid lähtudes õppijate sihtgrupist, nt mentorsüsteemi kasutamist, veelgi individuaalsemat lähenemist kõikides õppevormides. Komisjon näeb siinjuures üheks võimaluseks teha eelnevaid veebipõhiseid intro-seminare, kus kooli esindajad räägivad ca 15-20 min õppetöö erinevatest aspektidest. Hiljem on

võimalik salvestused kooli kodulehele üles laadida, mis annab potentsiaalsele õppijale parema ülevaate tulevases õpinguajast.

Kool on oma eneseanalüüsis välja toonud, et hinnatava ÕKRI õppetöös kasutatakse nn hübriidõpet ja vajadusel toimub õppetöö distantsilt. Mittestatsionaarse õppe korral on suurem vajadus just õppetöö tagasisidestamisel. Näiteks on kool välja toonud, et moodulis „Turismimajanduse alused“ on iseseisvat tööd 90 tundi, mis tähendab seitset iseseisvat tööd: esitlus „Eriline majutusettevõtte“; Eesti turismiregiooni tööleht; Turismiseadus; Käibemaksuseadus; eneseanalüüs; esitlus „Kultuurilised erinevused ja kultuurisümbolid“. Komisjon soovib tuua sisse turismialase statistika teemad ning kuidas seda turismitoote arendamisel ära kasutada. Selle teema käsitlemine on edukaks äriks hädavajalik ja kooli lõpetanu oleks tööle minnes võimeline analüüsima erialast statistilist infot, tegemaks õigeid ning asjakohaseid turundus- ja müügiotsuseid ning planeerimaks ettevõtte tööd.

Kool on eneseanalüüsis välja toonud, et võtmepädevuste arendamist õppetöös toetavad enam esitletavat meeskonnatööd, projektitööd ja samuti turismiettevõtete külastused ja sellele järgnev põhjalik toote ja teenuse analüüs. Erialane lõpueksam on korraldatud projektina, mille raames õpilane korraldab grupitööna sündmuse. Nii õppijad kui ka vilistlased töid vestlustes välja, mida toetab ka hindamiskomisjon, et lõputöö võiks toimuda väiksemates gruppides, kuna terve kursuse peale ühist tööd teha on keeruline.

Samuti soovib komisjon anda õppetöö käigus, teatud moodulite teemades (nt arvutioskus) õppijatele erinevate raskusastmetega ülesandeid, või siis anda võimalus tugevamal õppijal olla juhendajaks nõrgemale kursusekaaslasele. See annaks võimaluse andekamatel õppijatel oma oskusi otstarbekamalt arendada.

	2014 õppima asunud, lõpetanud 2017			2016 õppima asunud, lõpetanud 2018			2017 õppima asunud, lõpetanud 2019			2018 õppima asunud, lõpetanud 2020		
	alustas	lõpetas	väljalangevus	alustas	lõpetas	väljalangevus	alustas	lõpetas	väljalangevus	alustas	lõpetas	väljalangevus
Reisimine turism ja vaba aja veetmine												
Maaturismi teenindus, 120 ÕN Kutsekeskhariduseõpe	24	21	12,5%									
Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe, 120 EKAP				15	5	67 %	19	5	74%	13	5	61%

Tabel 4. Lõpetanute osakaal alustanutest ja õpingute katkestamine kutsekeskhariduse õppekavadel siseveebi andmetel. (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Vilistlased töid vestlusel välja, et näiteks mittestatsionaarse õppe ühel kursusel alustas 19 õppijat, aga lõpetas 5. Nende sõnul kaob paljudel õppimise käigus motivatsioon. Peamiseks põhjuseks toodi iseseisva töö mahtu. Kuigi õpingute alustades kool informeerib kohe õppeaasta alguses õpingute iseseisva töö mahust, siis õppetöö katkestamisel on toodud peamiseks põhjuseks ajanappus, perekond või ka üleminek teise kooli. Vestluste tulemusena nii vilistlaste kui ka õppijatega teeb komisjon järelduse, et õppima asudes õppija siiski ei teadvusta kogu õppemahtu, sh suurt iseseisva õppetöö mahtu. Komisjon soovib vastuvõtus antud teemale rohkem tähelepanu pöörata. Samuti näeb hindamiskomisjon ühe võimalusena väljalangemise vähendamiseks siduda õppekäike erialade

konkreetsete tulevaste praktikakohtadega. Intervjuus tõid tööandjad välja, et sooviksid ennast nii praegustele kui ka tulevastele õppijatele tutvustada, nt Vihula Manor Hospiatlity OÜ oli valmis õppeelset tutvustust tegema, kuna nende arvates puudub õppijatel enne praktikat selge ettekujutus praktikakohtadest.

Õpingute katkestamine	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Reisimine, turism ja vaba aja veetmine	16%	2%	23,5%	46%	31%	20%
Kooli keskmine	16,2%	10%	20,9%	14,5%	14,3%	10,7%

Tabel 5. Õpingute katkestamine õppekvarühmas siseveebi andmetel (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Vestlustel tõid nii õppijad kui ka vilistlased välja, et oleksid huvitatud antud piirkonnas nii oma eriala täienduskoolitustest kui ka samal erialal jätkuõppest. Vestlusel vilistlastega toodi välja, et turismieriala jätkuõppes võiks teha koostööd näiteks Pärnu Kolledži või Ettevõtluskõrgkooliga Mainor, sealhulgas õpingute jätkamiseks kõrghariduse tasemel. See ühtlasi motiveeriks kutseõppe lõpetanud erialal kõrgemal tasemel edasi õppima.

3.2.2. Õpikeskkond toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Eneseanalüüsis on toodud, et Rakvere AK eesmärgiks on luua õpikeskkond, mille tingimused toetavad õppija arengut. Õpikeskkonna arendamisse on kaasatud nii õpetajad kui ka ettevõtjad, kelle ettevõtetes toimub praktiline töö ja tööpraktika.

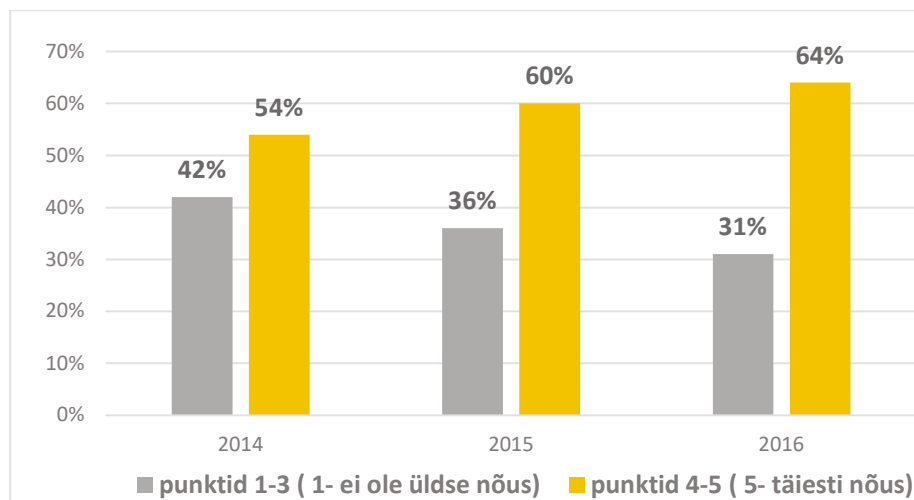
Õpikeskkonna arendamisele on seatud arengukavas järgmised eesmärgid:

- digitaristu ja -õppevara on digikultuuri integreerumist toetav;
- töötajate digipädevused on arendatud ja kavandatud;
- koostöö kooliväliste huvigruppidega toetab jätkusuutlikkust;
- õppijat toetav tugisüsteem.

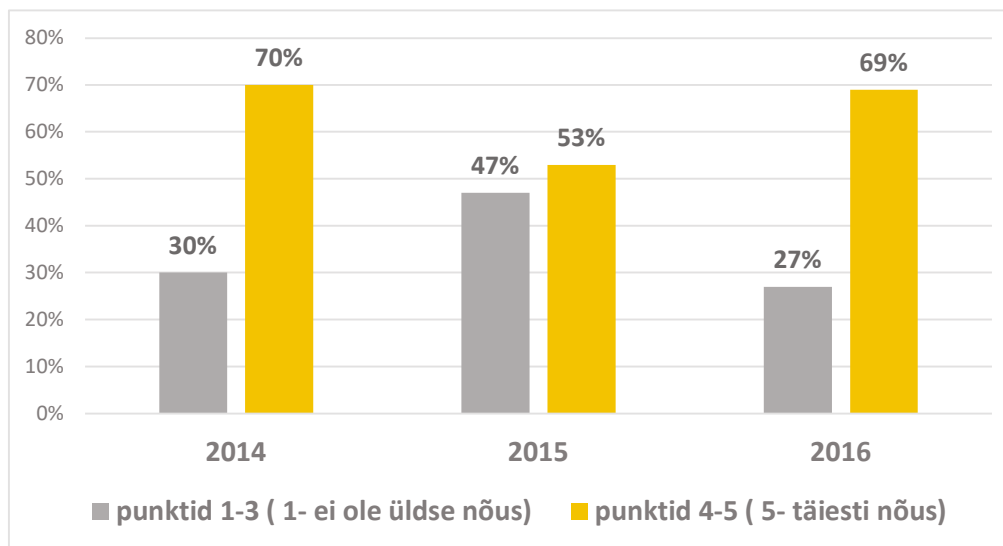
Digitaristu arendamine on kooli eneseanalüüsi põhjal kooliülene ja iga-aastaselt toimuvad plaanilised riist- ja tarkvara uuendused, arvutiklasside sisustuse soetamised. Digitaristu kasutamisel toimub riskasutus ja kõikidel õpetajatel on võimalik planeerida tunni läbiviimist arvutiklassides või kasutada aulas olevat videoseina, teavitades sellest eelnevalt tunniplaani koostajat. Kooliüleselt kasutatakse Moodle'i ja Microsoft365 rakendusi, mis tagab võimalused nii õppijatele kui ka õpetajatele kasutada neid platvorme nii koolis kui ka väljapool kooli. Dokumendianalüüsist ning ka vestlustest selgus, et õppekvarühmas on e-õppe keskkonnana kasutusel Moodle. Õpetajad laevad sinna digitaalseid õppematerjale, millele on ligipääs kõikidel vastavaid kursuseid läbivate õppijatel. Õppijatel, kellel puudub kodus arvuti kasutamise võimalus, on võimalik see koolist laenutada. Vilistlased tõid vestluses välja, et õpingute ajal oli samuti kontaktõppes võimalus neil, kes ei saanud mõjuval põhjusel tunnis osaleda, tunniga liituda läbi virtuaalkeskonna, nt Skype. Vestlustest tuli välja, et digipädevuse tase nii õppijate kui ka õpetajate hulgas on väga erinev ning peamise parenduskohana toodi välja tehnilise poolega hakkamasaamist. Samas on kool selles valdkonnas parendustegevusega alustanud ning vajadusel on koolipoolne IT tugi olemas. Õpilastele ja õpetajatele on IT osakonnas koostatud IT Help, kus on abi- ja juhendmaterjalid ning viited vajalikule infole, mis aitavad paremini veebikeskkondades hakkama saada. 2021. õppeaastast on kõikidel kooli töötajatel ja õpilastel kooli domeeni tunnusega e-mail, mis lihtsustab õpetaja-õpilase vahelist suhtlust. Samuti on kooli kodulehelt leitavad kooli põhidokumendid, sh näiteks kirjalike tööde vormistamise juhend, kooli arengukava, õppekorralduseeskiri jt.

Nii vestlustes, kui ka kooli eneseanalüüsis toodi välja iseseisva töö ühe keskkonnana kooli raamatukogu, mida on võimalus kasutada samuti POP-UP klassina. Distsantsõppe käigus ei ole õppijate sõnul õppematerjalidele ligipääsu probleeme tekkinud ning nende sõnul on õppematerjalid veebikeskkonnas üleval kindlates kohtades ja sisu poolest arusaadavad. Õppetöös paberallikaid eriti ei kasutata ning peamise infoallikana töid õppijad välja interneti. Võõrkeelsete materjalidega (peamiselt inglisek.) saadakse nii õppijate kui ka õpetajate sõnul hästi hakkama.

Eneseanalüüsist tulenevalt on õppijate rahulolu informatsiooni kättesaadavusega kasvutrendis, kuid rahulolu tunniplaani jaotusega on olnud kõikumine (Joonis 1 ja Joonis 2).

Joonis 1. Õpilaste rahulolu informatsiooni kättesaadavusega (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Joonis 2. Õpilaste rahulolu tunniplaani (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Kooli eneseanalüüsist ja vestlustest selgus, et tagasisidet õppetööl kogutakse moodulite lõppedes nii elektrooniliselt kui ka suuliselt. Järjest rohkem kasutatakse õpilaste suulist tagasisidet ja personaalset lähenemist, mis võimaldab ka probleemide kiirema lahenduse. Peamiseks kanaliks on grupijuhendaja, kes on õppijate jaoks kogu aeg kättesaadav, samuti kasutatakse Facebooki kinnist kursuse kanalit. Õppijad töid vestluses välja, et nad on rahul kooli tagasiside süsteemiga.

3.2.3 Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Kooli arengukava kohaselt on prioriteediks laiendada turismi- ja teenindusvaldkonna erialasid lähtuvalt piirkonna (Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa) turismiettevõtete olemasolust ja vajadusest (turismikorraldaja, turismiteenindaja, giid, kelner ning uues ÕKRs ka spaateenindaja eriala). Ida-Virumaal on turismivaldkonnas suur vajadus eesti keelt kõnelevate teenindajate järele. Kuigi koolis õpib ka vene emakeelega õppijaid, siis kooli direktori sõnul toimub nende koolis õppetöö riigikeeles. Vestlustes selgus, et 2020/21 õppeaasta talvel võeti kasutusele uus õppe-infosüsteem Tahvel. Nii õppijad kui ka õpetajad väitsid üheselt, et Tahvliga kohanemiseks vajavad nad veel aega.

Kooli kodulehel on leitav info tunniplaani, tundide aegade ja õppetöögraafiku kohta. Vestlustest nii õppijate kui ka vilistlastega selgus, et õppetööga seotud kommunikatsiooniga ollakse rahul. Esmaseks koolipoolseks info edastajaks on grupijuhendaja ja suurem osa infost liigub *Facebookis* õpperühmade gruppide kaudu, aga õppijad oskavad infot leida ka kooli kodulehelt.

Kooli praegune [praktikakorraldus](#) kehtib aastast 2016. Praktikakohtadena on kooli andmebaasis reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas 65 ettevõtet, mis jagunevad erialati järgnevalt: hotellid 26, muud majutusasutused 16 ja muuseumid 12, ürituste korraldajad 11. Loetletute hulgas on ka ettevõtteid piirkonnast väljapool. Õpilastel on võimalik õpiväljundeid saavutada väga erinevates ettevõtetes ja enamjaolt paiknevad nad üle terve riigi. Analüüsitava õppekavarühmas viiakse kooli eneseanalüüsi põhjal läbi regulaarseid praktikaetevõtete hindamisi. Kool on ÕKRI peamiste praktikakohtadena välja toonud Vihula Manor Country club and SPA, Aqva Hotels, SA Virumaa Muuseumid, Saka Cliff SPA. Kool tõi oma dokumentides välja, et vähemalt ühel korral praktika jooksul külastab õpilast ettevõttes ka praktikakoordinaator. Vestlustest aga hindamiskomisjon sellele kinnitust ei saanud ning näiteks tõi praktikakohtade esindajad välja, et kooliga suhtlus käib peamiselt telefoni või e-kirja teel. Ettevõtete praktikajuhendajad ei tunne kooli poolsest külastustest puudust, kuna neil on võimalik tänapäeval kooliga suhelda digitaalselt. Kui kool on läbi viinud praktikakoha eelhindamise õpiväljundite saavutamise osas ning kool suhtleb praktikakohaga ja praktiliselt oleva õppijaga näiteks digitaalselt ja õppija puhul vähemalt kord nädalas kasutades näiteks sotsiaalmeedia kanalit, et olla kursis tema tegemistega, siis komisjoni hinnangul on see piisav.

Õpilastel, kes töötavad turismivaldkonnas, arvestatakse töökogemust VÕTAg. Maaturismi eriala õppurid sooritavad praktika teisel ja kolmandal õppeaastal. Intervjuudest ja kooli enesehindamise aruandest tuli välja, et praktikakohtade leidmine on esmalt õpilase enda ülesanne, et arendada õppija üldpädevusi, nt algatusvõimet ja suhtlemisoskusi. Kui õppija iseseisvalt praktika kohta ei leia, siis koolipoolse praktikajuhendajaga koostöös leitakse talle sobiv praktikakoht. Koostöös õppijaga koostatakse individuaalne praktikakava, mis sisaldab ka õppija enda peamist õpieesmärki praktiliselt. Praktikakohtade juhendajad tõi vestlustes välja, et kooli poolsest võiks praktikandi ettevalmistus praktiliselt olla parem, näiteks võiksid õppijad eelnevalt tutvuda praktikakohaga, kus ühtlasi selgitatakse ka tööülesandeid, samuti võiks õppetöös käsitleda CV kirjutamist ning ka praktikataotluse kirjutamist jms.

Käesoleval aastal loobusid paljud ettevõtted praktikakohtade pakkumisest COVID-19-st tingitud mõjude tõttu, kuid siiski on koostöös tööandjatega hakkama saadud. Kuna õppeaasta alguses on õppijatel õppeplaan teada, siis oli võimalik praktika sooritada juba 2021 jaanuaris-vebruaris. Vestlusest ÕKRI juhiga tuli välja, et 2020/21 õa Eesti siseturismis, just maaturismi erialal, on olnud väga edukas ning kõik õppijad on saanud praktikakohad. Vilistlased olid ettevalmistusega praktiliselt rahul. Nende hinnangul toetasid eelnevad õpingud praktikat piisavalt ning vajalikud teadmised õpiti juurde praktika käigus. Tööandjad on viimastel aastatel kooli praktikantide soovi osas kooliga juba ise ühendust võtnud. Õppekavarühma juht tõi vestluses välja vajaduse koolitada praktikakoha poolseid juhendajaid sisulisemalt, kuigi koolipoolne praktikajuhendaja suhtleb nendega praktika käigus.

Komisjon toetab kooli plaani 2021 sügisest hakata karjääri ja praktika planeerimist lõimima, et õppijat paremini ette valmistada praktikakoha valikuks ja näiteks maaturismi 4. taseme õppijaid tulevikuvaates ka töökoha valikuks. Näiteks tuleks õppijal eelnevalt viia läbi eneseanalüüs, mille tulemusena selgub, milline praktikakoht võiks talle paremini sobida, samuti toimuks enne praktikat CV koostamine. Enne praktikat hakkaksid toimuma ka praktika infopäevad nii praktika juhendajatele kui ka õppijatele, et anda parem ülevaade, mis praktikal ees ootab ja ühtlasi oleks ka võimalus omavahel paremini tuttavaks saada.

Enesehindamisest ja vestlustest selgus, et infovahetus ettevõttepoolse praktikajuhendajaga toimub läbi praktikakoordinaatori (vestlused, intervjuud ja arutelud). Praktika kokkuvõttev hindamine toimub ühise koosoleku käigus (mooduli õpetajad + praktikakoordinaator), analüüsitakse õpilaselt ja praktikakohalt saadud tagasisidet, praktikakorralduse kava täitmist ja praktika tulemusi. Kool saab head tagasisidet praktika, sh praktikakoha ja -juhendaja kohta ka õppijatel kui nad täidavad elektrooniliselt praktikapäevikut ja teevad pärast praktika läbimist ettekandeid teistele ÕKRI õpilastele. Välisriigis Erasmus+ toel toimuva praktika ajal jälgib välispartneri poolne praktikajuhendaja eeltäidetud hinnangulehel õpiväljundite saavutamist ning täidab hinnangulehe. Praktikale suunamisel edastatakse praktikakohta praktikajuhend, kus on sätestatud õpiväljundid, mida õpilane peab saavutama. Vestlusest tööandjatega selgus, et praktikajuhendajad ettevõtetes on rahul õppijate koolist saadud oskuste ja teadmistega. Samuti jäi tööandjate poolt kõlama nende poolne huvi veelgi tihedamast koostööst kooliga tulevaste turismitöötajate koolitamiseks. Sellest lähtuvalt teeb komisjon ettepaneku kontaktide tihendamist tööandjate ja erialaliitudega, eriti kohalike ettevõtetega, kaasates neid rohkem õppekavade arendusse

Dokumentide analüüsisist kui ka vestlustest selgus, et hinnatava õppekavarühma praktiline õpe viiakse läbi paljudes erinevates turismiteenuseid pakkuvates ettevõtetes, mis tagab selle õppemeetodi eluläheduse ja saab koheselt võrrelda reaalse tööeluga. Samuti toimuvad hetkeolukorda arvestades erinevate turismiettevõtete külastused (nt hotellid, turismitalud, toitlustuskohad jne). Nii praktilisele õppele kui ka ettevõtete külastustele järgneb koolis kohene kogetu tagasisidestamine, kas iseseisva tööna või gruppitööna. Komisjoni hinnangul on õppijate praktika korraldus heal ja kaasaegsel tasemel. Praktikakohtade juhendajad tõid vestlustes välja, et nad sooviksid saada koolipoolset tagasisidet pärast praktika lõppu. Samuti tehti ettepanek, et kool võiks anda praktikakohtadele rohkem võimalusi tulla kooli oma ettevõtet ja praktikavõimalusi tutvustama, nt Vihulas on praktikandil võimalus testida erinevaid tooteid ja teenuseid, mis kindlasti motiveeriks õppijat Vihulat rohkem praktikakohaks valima.

Hinnatavas õppekavarühmas hakkab uuest õppeaastast olema kaks praktikakoordinaatorit – õppekavarühma juht ja praktikakoordinaator. Eesmärgiks on, et õppijad otsivad eelkõige ise omale praktikakoha, vajadusel aitab kool praktikakoha otsingul.

Nii kooli aruande kui ka vestluste põhjal alustati 2017/18 õppeaastal praktikavarjude päevaga, kus peamiseks infokanaliks kasutatakse sotsiaalmeedia kanaleid, nt *Facebook*, *TikTok*, *Snapchat*. Tulenevalt suurest huvist ning õpilaste osakaalust, kes ennast ise praktika varjudeks registreeruda soovivad, on alates 2018/19 õppeaastast õpilastel võimalus ennast kooli kodulehe kaudu praktikavarjuks kirja panna. Varjupäeval on huvilistel võimalik osaleda praktilistes tundides, et tutvuda erialaga. Vestlusest õppekavarühma juhiga tuli välja, et tänu praktikavarju projektile on hinnatavatele erialadele õppima tulnud mitmed õppijad.

3.2.4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest

Intervjuude kui ka kooli eneseanalüüsi põhjal on hinnatavas ÕKRis õppemeetodina valikus õppekäigud, õppefilmide vaatamine, intervjuu, essee, loeng, seminar, rühmatöö, juhtumi analüüs, simulatsioonharjutus, praktiline töö. Õppekavades esinevaid lõiminguid toodi ka hindamisvestlustes välja, nt põhiõpingute moodulites võõrkeele sidumine erialaõpingutega. Samuti toimub erialane ja üldine klienditeenindus lõimitult.

Kooli eneseanalüüsi põhjal kehtib [VÕTA kord](#) aastast 2018. Õppijatel, kes töötavad turismi valdkonnas on võimalus tõendada oma kompetentse VÕTAgas, samuti on võimalus VÕTA kaudu arvestada eelnevaid õpikogemusi. Kuigi kool tõi oma aruandes välja, et 2018.a alustati eraldi valikõpingute mooduli koostamist VÕTA protsessi tutvustamiseks ning kompetentside tõendamiseks vajaliku eneseanalüüsioskuse arendamist, siis vestluste käigus vilistlaste ja õppijatega selgus, et VÕTA võimalustest ollakse teadlikud, kuid parenduskohana nähakse koolipoolset tuge selle kasutamisel. Kuna seni oli puudu VÕTA süsteemne sisuline rakendamine, siis hindamiskomisjon toetab kooli plaani, mis on välja toodud kooli parendustegevuste plaanis, et 2020/21 alustatakse tugisüsteemide loomise ja õppija toetamise VÕTA protsessis.

Rakvere AK-le on omistatud Erasmus+ õpirände harta, millega tunnustati kooli võimekust viia ellu kõrge kvaliteediga rahvusvahelist õpirännet. Eneseanalüüsi põhjal on ajavahemikul 2014/15–2019/20 reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRis Hispaanias praktilal käinud 9 õpilast. Vilistlased tõid vestluses välja, et lisaks Hispaaniale on nad käinud praktiseerimas Lapimaal ja Islandil. Vestluste põhjal on õpirände ajal õppija kooli poolt toetatud. Kool suhtleb praktilal oleva õppijaga vähemalt kord nädalas ning peamiselt läbi sotsiaalmeedia kanali ollakse kursis õppija tegemistega. Lisaks on antud praktikandile valikuvõimalus, kas iga nädal esitada koolile praktika kokkuvõtte või antakse õppijale võimalus teatud ajaks olla kooli esindaja *Instagramis*, kus siis läbi sotsiaalmeedia antakse juba huvigrupile täpsem ülevaade praktikast. Eneseanalüüsist nähtub, mida toetab ka komisjon, et kool on kavandanud ÕKRI õppesisu üheks parendusvaldkonnaks õppijate kaasamise õppekava arendusse, sh õpirändest saadud kogemuste rakendamise õppekavade ja õppetöö arendamisse. Samuti on koolil plaanis laiendada koostööd Taani ja Saksamaaga.

Õppijad on osalenud kutsevõistlustel Noor Meister ja Parim Turismikorraldaja, kus saavutati aastatel 2018 2.-3. koht ja 2019 2. ja 3.-4. koht. Õpetajad suunavad ja innustavad tublimaid õppijaid võistlustel osalema ning teevad nendega ka lisatööd. Selleks, et õppijad võistlustel osaleksid, arvestatakse võistluste ettevalmistusaega õpingutes ning see on õppijale heaks motivaatoriks. Võistlustel osalemine toetab ühtlasi õpilast tulevases töökonnas hakkamasaamisel ning kindlasti toetab ka õppetöös õpiväljundite saavutamist. Lisaks kutsealavõistlustele on toimunud hinnatavas ÕKRis ka erinevaid projekte - õpiränded kui ka erinevad koostööprojektid (nt koostöö SA Virumaa Muuseumitega) õppematerjalide arendamiseks.

Õppekavarühmas kutseeksameid sooritatud ei ole, sest puudub kutseandja. Küll aga on koolil huvi olla piirkonna kutseandjaks, kuna kutsetunnistus tõstaks turismivaldkonnas õpetatavate erialade väärtust. Samuti tuli vestlustest välja, et eriala lõpetanutest ei ole keegi teinud giidi kutseksamit. 2021 kevadel tuli koolile Rakvere linnavalitsuselt pakkumine, kus turismieriala õppijaid kutsutakse osalema linnagiidi tasuta õpingutes ning ühtlasi omandama linnagiidi paberid.

3.2.5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

Koolis kehtib aastast 2018 [Tugiteenuste töökord](#). Tugiteenuste eesmärk on toetada õppijat õpiväljundite saavutamisel. Dokumendianalüüsist ja vestlustest selgus, et reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRI õppijate huvid, motivatsiooni ning võimete kohta saadakse esmane info õppija poolt esitatud dokumentide ja läbiviidud vestluse põhjal. Õppijate esmase tugiteenuse vajaduse väljaselgitamine toimub kooli sisseastumise protsessis.

Grupitööna toimuvad nn "Õnnetunnid", milles osaleb õpinõustaja. Neis tundides selguvad ka abivajajad. See on andnud tugiteenuste meeskonna väitel väga häid tulemusi. Õppijatele pakuvad tugiteenuseid erinevad spetsialistid, kelle kontaktandmed saadakse õpinõustajalt. Lisaks on võimalik saada grupi- või individuaalset (karjääri)nõustamist. Rakvere Haigla AS osutab koolile kooliõe teenust ja kooliõde võtab õpilasi vastu kõikidel tööpäevadel.

Tugiteenused on siseveebis fikseeritud 2016.aasta sügisest ja nende tõhusust analüüsitakse kord poolaastas kooli nõukogus. Vestluses tõi õpinõustaja välja, et kooli tugimeeskonnas on suur osa grupijuhendajatel. See aitab sotsiaalpedagoogiliselt sekkuda õppetöösse ja koostöö toimib väga hästi. Näiteks eripedagoog võeti kooli tööle just grupijuhendajate tagasiside põhjal. Kool on oma parendustegevuste plaanis välja toonud, et 2020/21 alustati tugisüsteemide loomisega ka täiskasvanud õppijatele. Vestlustes toodi välja, et erinevalt 5. taseme turismikorralduse täiskasvanud õppijatest, on maaturismi õppijaid vaja rohkem toetada. Hetkeolukorda (COVID-19 karantiin) arvestades, õpivad maaturismis õppijad ennekõike iseseisvust. Klassikalisi õpiabi tunde koolis eraldi ei ole ning õpitugi toimub jooksvalt tunni raames. Sisendi toetamiseks/abistamiseks annavad grupijuhendajad ning koostöö tugimeeskonnaga toimib väga hästi. Varasematel aastatel salvestati info õppijale pakutud tugiteenuste kohta siseveebis ja õpilasel puudus sellele ligipääs. Tahvlisse üleminekul näeb õppija kõiki enda kohta käivaid andmeid. Tugiteenuste meeskonna arvates on see üks võimalikke parenduskohti, kuna hetkel tuleb väga täpselt läbi mõelda, millist infot nõ „avalikult“ Tahvlisse sisestada, kuna alati ei saa olla täiesti avalik ja põhjalik ning samuti puudub võimalus teistele õppijaga seotud õpetajatele vajaliku info edastamiseks.

Dokumendianalüüsist ja vestlustest selgus, et õppijate esimeseks kontaktisikuks koolis on grupijuhendaja. Toe vajadus õppeprotsessis selgub õppetöö käigus ning vajadusel edastatakse info tugiteenistuse töötajatele. Grupijuhendamise ja nõustamise info on üleval ka kooli kodulehel. Grupijuhendaja on õppijatele ka peamiseks info edastajaks koolis.

Distantsõppe perioodidel on õppijatele kooli poolt võimaldatud vajalikud õppevahendid, sh arvutid. Õpetajad viivad nii Skype kui ka Teams'i keskkonnas läbi videotunde ning õppijatele antakse võimalus ka järelevastamiseks. Vajadusel on võimaldatud 1+1 kontaktõpe, konsultatsioon või järelevastamised neile, kellel ei ole võimalik teha õpet läbi veebikeskkonna.

Õpingute katkestamise peamiseks põhjuseks hinnatavas õppekavarühmas on õppevõlgnevused. Kui on tekkinud õppevõlgnevused, siis räägitakse esmalt õppijaga ning vajadusel suheldakse ka koduga. Tahvli kasutuselevõtuga on koolil õppija kohta olemas eelnev ülevaade, kas tegu on haridusliku erivajaduse (*edaspidi* HEV) õppijaga ning milliseid tugimeetmeid on eelnevalt kasutatud.

Kogu kooliga seonduv info on õpilastele kättesaadav kooli [kodulehelt](#), alustades tunniplaani ja õppekavadest lõpetades erinevate huvialaringidega. Õppijate osalemine kooli huvialaringides on aktiivsem pigem maaturismi erialal õppijate hulgas. Kool on loonud õppijate toetamiseks võimaluse kasutada õpilaskodu teenust ning info selle teenuse kohta on leitav kooli kodulehelt. Samuti on kodulehel üleval info toetuste kohta kutseõppes õppijatele.

Hindamisperioodil on õppekavarühma õppijatest keskmiselt 60% õpinguid alustanutest oma õpingud katkestanud, kuigi katkestamise vähendamiseks toetatakse õppijaid ja selleks rakendatakse erinevaid toetusmeetmeid, nt vestlus grupijuhendaja või õpinõustajaga. Hindamiskomisjon näeb ühe võimalusena väljalangevuse vähendamiseks kaasata õpingukaaslasi iga (probleemse)õppija progressi jälgima, näiteks grupijuhendaja eestvedamisel teha regulaarseid arutelusid teemal „Kuidas mul läheb?“.

Vestlustest selgus, et kool tunnustab puudumisteta õppijaid. Samuti tunnustatakse õppijaid, kes on käinud kooli esindamas erinevatel võistlustel.

Järeldused

- **Tugevused**

- Koolis on hästi toimiv erinevate tasandite koostöö tuge vajava õppija väljaselgitamisel ja sobivate õppemeetodite kohandamisel lähtuvalt õppija vajadustest. Näiteks on tugiteenuste meeskond käivitanud ühe võimalusena tugiteenuste välja selgitamiseks nn "Õnnetunnid", mis toimuvad grupitööna ja milles osaleb ka kooli õpinõustaja.
- Koolil on pikaajalised partnerlussuhted mitmekesiste praktikaettevõtetega, kellel on jätkuv valmisolek tööks praktikantidega.
- Koolil on olemas hästitoimiv veebipõhine praktika tagasisidesüsteem (praktikapäevik, igapäevane suhtlemine õppijaga nt läbi sotsiaalmeedia kanalite jne), samuti saadakse tagasisidet praktikate kaitsmistel.
- Õppijate eripärade ja vajadustega arvestavad õpetajad õppe planeerimisel, toetades õppijat õpiväljundite saavutamise.

- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus**

- Eneseanalüüsis on kool välja toonud keskmisest suurema väljalangevuse õppekavarühmas, kuigi väljalangevuse vähendamiseks on õppijaid toetav tugisüsteem olemas. Komisjon näeb siin ühe põhjusena õppijakandidaadi vähest ettevalmistust õppesse sisenemisel vastuvõtuprotsessis. Komisjoni hinnangul aitaks õppesse vastuvõtul nt kindla vestluse formaadi sisse viimine, et selgitada õppijakandidaadile eriala sisu põhjalikumalt, õppekorraldust ning iseseisva töö mahtu. Samuti võiks juurde tuua töökatse, selgitamaks varakult õppija (eri)vajadusi ja ka eriala sobivust. Kasuks tuleksid ka veebipõhised eriala ja kooli töökorda tutvustavad tegevused, mille saab ka kooli kodulehele üles laadida.
- Õpilaste suur väljalangevus ~60% hinnatavas õppekavarühmas. Hindamiskomisjon soovib analüüsida senisest veelgi põhjalikumalt katkestamise põhjuseid ja nende vähendamiseks rakendatavaid meetodeid ning planeerida, lähtuvalt analüüsist ennetavaid mõjusaid tugimeetmeid, näiteks mentorsüsteemi kasutamist, individuaalsemat lähenemist.

- **Arenguvõimalused**

- Praktikaettevõtted tõid vestlustes välja, et nad sooviksid saada rohkem võimalusi tulla kooli oma ettevõtet ja praktikavõimalusi tutvustama. Ettepanekuna toodi välja, et kool võiks korraldada infopäevi, kus oleks võimalus esitada kolme poolset (praktikabaas, kool, õppija) küsimusi ja ühtlasi anda ja saada otsest tagasisidet praktikale ning teha ettepanekuid õppetööle.
- Vestlustel tööandjatega jäi kõlama nende poolne huvi veelgi tihedamast koostööst kooliga tulevaste turismitöötajate koolitamiseks. Sellest lähtuvalt teeb komisjon ettepaneku kontaktide tihendamist tööandjate ja erialaliitudega, eriti kohalike ettevõtetega, kaasates neid rohkem õppekavade arendusse.
- Õppekavarühmas kutseeksameid sooritatud ei ole, sest puudub kutseandja. Hindamiskomisjon toetab kooli plaani taotleda õigust piirkondlikuks kutseandjaks, kuna kutsetunnistus tõstaks turismivaldkonnas õpetatavate erialade väärtust.

3.3 Õpetajad¹

3.3.1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad, õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Kooli ÕKRI õpetajaskond vastab kooli poolt nõutud kvalifikatsioonile. Kool on seadnud oma eesmärgiks, et kvalifikatsiooniga õpetajad loovad tingimused õppijale õpiväljundite saavutamiseks, sh toetavad õppija arengut ning maksimaalselt 20% õpetajatest vastab 5. taseme õpetaja kvalifikatsioonile. Koolil on välja töötatud personalipoliitika, mille üheks osaks on õppekasvatusala töötajate tööalase koolitamise kord. Alates 2015/16 koostatakse õppeaasta alguses koolitusplaan (õppekavarühmade kaupa), mis lähtub arenguestluste tulemustest. Töötajate koolitus- ja arenguvajaduse väljaselgitamine toimub arenguestluste käigus, kus kaardistatakse tegelik vajadus ja suunatakse töötajaid eelkõige nendele koolitustele, mida on vaja kvalifikatsiooninõuete täitmiseks, igapäevaseks toimetulekuks, töötaja arenguks, kooli ja õppesuuna eesmärkide täitmiseks. Koolitusplaanis kavandatakse tasemeõpe/kutse omistamine, tööalane koolitus, sh stažeerimine, üldõpingud, ÕKRide ülesed tööalased koolitused.

Eneseanalüüsi põhjal on ÕKRis õpetaja töö maht planeeritud vastavalt õppegruppide täitumisele. Palgakorralduses on sätestatud õpetajatöö 1,0 maht ning lisatasude süsteem: õppekavaarendus, õpilaste juhendamine, mentori töö ja projektides osalemine, tasu iseseisva töö tagasisidestamise eest jms. Seoses üleminekuga grupi- ja praktikajuhendaja rakendamisele 2015/2016 õa-st on vähenenud õpetajatöö killustatus. Õppeaastal 2020/2021 on õppekavarühmas tagatud kokku kolme põhi- ja valikõpingute õpetaja koormus ning 0,4 ametikohta üldõpinguid. Õppekavarühma juurde on töölepinguga kaasatud õppekavarühma juht, kelle töökoormusest pool moodustab kontaktõppe tundide läbiviimine. Ülejäänud õppetöö maht on jaotatud võlaõiguslike lepingute alusel töötavate külalisõpetajate vahel, kelle moodustavad tööturu praktikud, ning kooli üldõpingute õpetajad (arvutiõpetus, karjäär, võõrkeel). Täiskasvanute täienduskoolituse korraldamine lisab täiendavat koormust. Põhikohaga töötajad on ka grupijuhendaja ning koolipoolne praktika koordinaator.

Õppekava	Ametikoht	Hõivatud õpetajate arv
Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe ja jätkuõpe	Kutseõpetaja	6 + 4 külalisõpetajat
Maaturism, tase 4 kutsekeskharidusõpe	Kutseõpetaja	6 + valikained 5
	Üldõpingute õpetaja	14

Tabel 5. Õpetajate arv õppekavade järgi õppeaastal 2020/2021 (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Vestlustest ÕKRI juhi ja praktikakoordinaatoriga ning dokumendianalüüsist selgus, et reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRis on üheks parenduskohaks süsteemne praktikajuhendajate koolitus. Koolipoolne tugi praktikajuhendajatele on hetkel vähene. Tugi ja suhtlus võiks olla parem, mis tähendab, et kool võiks enne praktikat läbi viia infopäevi, mida on koolis eelnevatel aastatel tehtud, kuid nüüd on jäänud sisse pikem paus. Oluline on viia ettevõtete praktikajuhendajateni info praktika õpiväljunditest. Samas on võimalus nendel infopäevadel praktikajuhendajaid tunnustada. Praktika

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

ettevõtetest tuli ettepanek anda neile tagasisidet, kuidas praktikandid hindasid praktika kasulikkust ja mida saab ettevõtte edaspidi veel paremini teha.

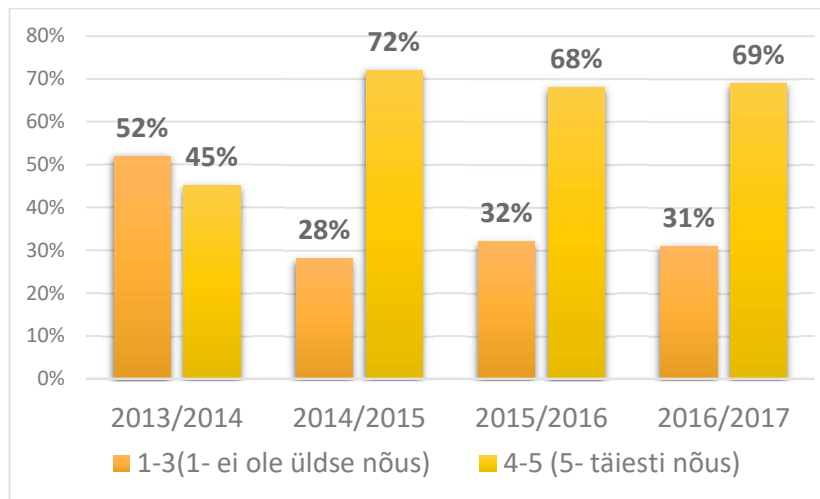
3.3.2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist

Vestlustest ja dokumendianalüüsist selgus, et reisimise, turismi ja vaba aja veetmise ÕKRI õpetajatel on erialane ja/või pedagoogiline töökogemus. Kool on viimastel aastatel võtnud tööle väga heade erialaste teadmiste ning kogemustega noored õpetajad ja külalisõpetajad, kellel on suur seotus töömaailma ja praktiliste kogemustega ning kes on toonud hinnatavasse õppekavarühma aja- ning asjakohaseid õppemeetodeid. Õpilased ja vilistlased tõid intervjuude käigus välja väga kõrge praktilise õppe osakaalu just tänu kaasatud uutele õpetajatele.

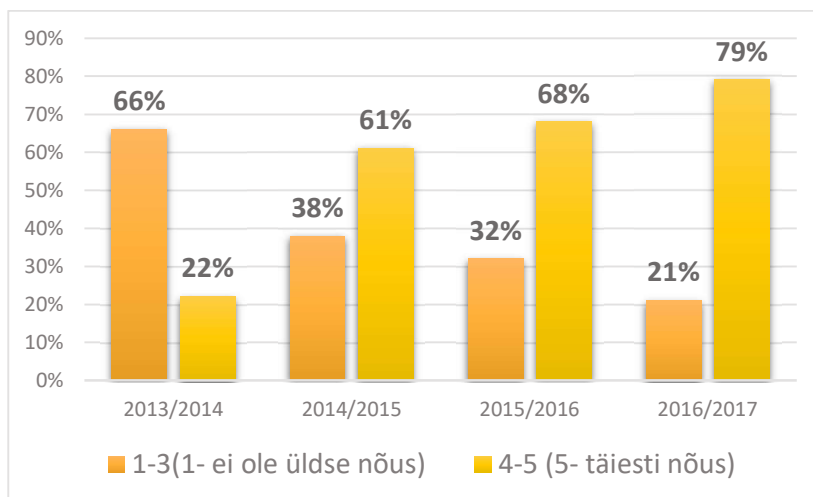
ÕKRI õpetajad osalevad erialastel koolitustel nii Eestis kui väljaspool, näiteks käis põhiõpingute õpetaja stažeerimas Hispaanias (2018).

Hinnatava ÕKRI juht on aktiivne EASi, Visit Estonia, ECB, FECC, EHRL tegemistes ja osaleb regulaarselt nende koosolekutel, et olla pidevalt kursis turismimajanduse trendide ja tegemistega nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil. Vestluse käigus tuli välja, et samuti on ÕKRI juhi eestvedamisel hakatud aktiivsemalt suhtlema erinevate kutsehariduskeskustega, nt Kuressaare Ametikool ning Tallinna Teeninduskool.

Töötajate hinnangud (Joonis 3) nende kaasamise osas on olnud viimastel aastatel suhteliselt stabiilsed. Hinnangud arengukavas sätestatud eesmärkide täitmisele (Joonis 4) on olnud kuni 2016/17 kasvutrendis. Õpetajaid kaasatakse kooli arengukava koostamisse, näiteks on kool korraldanud arengukava päevi, kus ühiselt töötatakse arengukava välja grupitööna. Samuti on õpetajaid kaasatud õppekavade ja rakenduskavade arendamisse. Kooli prioriteediks on nn „ennastjuhtiv õpetaja“, mille peamiseks väljundiks on võimalus teha jooksvalt ettepanekuid õppetöö parendusteks.

Joonis 3. Töötajate rahulolu: Töötajaid kaasatakse ja ettepanekutega arvestatakse (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Joonis 4. Tegevuses lähtutakse arengukavas seatud eesmärkidest (Allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Aastane distantsõppe periood on toonud selgelt esile digipädevuste tähtsuse ning töötajate digipädevuste tõstmiseks toimuvad IT osakonna poolt õpetajatele sisekoolitused erinevatel digiteemadel, nt baasoskused, turvalisus, pilv, kommunikatsioon. Vestlusest õpetajatega selgus, et käesolevast õppeaastast on kool rakendanud tööle IT-spetsialisti, kelle üheks tööülesandeks on õpetajate toetamine erinevate veebikeskkondade kasutamisel. Samuti toimub nädalas korra digikoosolek, kus saab vajadusel küsida IT alast tuge.

Koolis on kehtestatud arenguestluste läbiviimise kord (Personalipoliitika osa) ning töötajate hindamine toimub arenguestluste kaudu. Arenguestlusteid viiakse õppekasvatusega töötajatega läbi üks kord õppeaastas ning vestlusi viivad läbi otsene juht, õppedirektor ja direktor. Vestluse käigus hinnatakse eelmisel korral püstitatud eesmärkide täitmist ja seatakse järgmise perioodi eesmärgid. Vestluse aluseks on õpetaja eneseanalüüs, mis koostatakse kutsestandardis sätestatud kompetentside alusel. Vestluse käigus käsitletakse ka ainetelõimimist, rakenduskava ning õppekava. Arenguestluste käigus saadavat tagasisidet hindavad õpetajad väga kõrgelt. Näiteks toodi hindamiskülastuse vestlustel välja positiivse muudatusena nii õpetaja kui ka õppija jaoks, et õppesessiooni ajal suhtleb üks õpetaja terve nädala jooksul peamiselt ainult ühe õppegrupiga. See aitab olla kontsentreeritum ja paindlikum õppe läbiviimisel.

Koolil on välja töötatud töötajate, õpilaste ja koostööpartnerite tunnustamise kord. Tunnustatakse tööstaaži täitumisel, juubelisünnipäeval ning abiellumisel. Noori alustanud õpetajaid tunnustatakse 100 päeva möödumisel ametikohale asumisest. Õppeaasta lõpus valitakse „Aasta kolleeg“ ning alates 2020 kevadest „Aasta tegu“, mille raames tunnustatakse ka kutsevõistlustel auhinnalisi kohti saanud juhendajaid.

Järeldused reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma õpetajate kohta

- **Tugevused**
 - Õpetajatena on kaasatud oma ala tipptegijad, kellel on eelnevalt erialaline töökogemus, vastav kutsequalifikatsioon ning on toonud hinnatavasse õppekavarühma aja- ja asjakohaseid õppemeetodeid. Näiteks on alustanud uus õppekavarühmajuht ja praktikakoordinaator, kelle üheks eesmärgiks on tihendada suhtlust praktikaettevõtete ning kooli vahel.

- Hästi üles ehitatud ning toimiv erinevate tasandite koostöö tugisüsteemis toetab nii õppijaid kui ka õpetajaid ning aitab leida probleemidele lahenduse nende tekkimise alguses.
- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused**
 - Nii praktikakohtade esindajad kui ka õppekavarühma juht töid vestlustes välja, et tunnevad vajadust praktikakohapoolsete juhendajate koolitamiseks, et kooli poolt püstitatud õpiväljundid saaksid täidetud. Samuti avaldasid praktikakohtade esindajad soovi saada koolipoolset tagasisidet pärast praktika lõppu. Komisjon teeb ettepanku tihendada koostööd kooli ja praktikabaasi vahel, korraldades näiteks infopäevi, kus viia läbi ettevõttepoolsete juhendajate koolitusi ning ühtlasi anda ka tagasisidet ettevõttele, kui praktikabaasile. Samas on võimalus nendel infopäevadel praktikajuhendajaid tunnustada.
- **Arenguvõimalused**
 - Kool on viimastel aastatel võtnud tööle väga heade erialaste teadmiste ning kogemustega noored õpetajad ja külalisõpetajad, kellel on suur seotus töömaailma ja praktiliste kogemustega. Komisjon soovib jätkata tööpraktikute kaasamisega õppetöösse, mis ühtlasi aitab kaasa ka õppekava arengule.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma osas

• Tugevused

- Kool usaldab õpetajat, andes talle loomingu- ja vabaduse õppetöö läbiviimiseks. Näiteks õpetajad otsustavad praktilise töö ja teoreetilise õppe osakaalud, sealjuures arvestades nõuetekohast mahtu ja jagunemist. Vastavalt õppijate eripärale, kohandatakse moodulite rakenduskavas nii õppesisu- kui meetodeid, et toetada õppijate õpiväljundite saavutamist ja võtmepädevuste arendamist.
- Koolis on hästi toimiv erinevate tasandite koostöö tuge vajava õppija väljaselgitamisel ja sobivate õppemeetodite kohandamisel lähtuvalt õppija vajadustest. Näiteks on tugiteenuste meeskond käivitanud ühe võimalusena tugiteenuste välja selgitamiseks nn "Õnnetunnid", mis toimuvad grupitööna ja milles osaleb ka kooli õpinõustaja.
- Koolil on pikaajalised partnerlussuhted mitmekesiste praktikaettevõtete, kellel on jätkuv valmisolek tööks praktikantidega.
- Õpetajatena on kaasatud oma ala tipptegijad, kellel on eelnevalt erialaline töökogemus, vastav kutse kvalifikatsioon ning on toonud hinnatavasse õppekavarühma aja- ja asjakohaseid õppemeetodeid. Näiteks on alustanud uus õppekavarühma juht ja praktikakoordinaator, kelle üheks eesmärgiks on tihendada suhtlust praktikaettevõtete ning kooli vahel.

• Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Eneseanalüüsis viidatud ja kooli kodulehel olevad õppekavad (Tabel 2) ei ole omavahel kooskõlas. Turismikorraldaja, tase 5 esmaõpe on koolil märgitud, et see on statsionaarne koolipõhine ja töökohapõhine õpe, kuid kui kooli kodulehel avada õppekava, siis seal on kirjas ainult statsionaarne koolipõhine õpe ning rakenduskava sealjuures on koostatud töökohapõhisele õppele. Turismikorraldaja, tase 5 jätkuõpe on nii kooli toodud tabelis kui ka õppekavas märgitud, kui statsionaarne koolipõhine õpe, kuid rakenduskava on koostatud selliselt, et erinevad moodulid on erineva õppevormiga. Komisjonile tekitab segadust, milline rakenduskava on tegelikult õppetöö aluseks. Komisjon soovib dokumentide omavahel kooskõlla viia.
- Mitmetes moodulites on viidatud aegunud õppekirjandusele. Komisjon teeb ettepaneku lisaks andmeallikate ajakohastamisele, tuua õppetöösse sisse aja- ja asjakohased teemad, näiteks hübriidlahendused, digiturundus (persoonad, klienditeekond, kliendikeskus, erinevad kanalid jne), erinevad platvormid, erialase keeleoskuse arendamine jne.
- Vestlustest vilistlaste ja õppijatega oli üheks märksõnaks „valikõpingute valimine“, kus on küll nende hinnangul palju ja huvitavaid valikuid, kuid tegelikud valikuvõimalused piirduvad vaid mõne konsensuslikult valitud ainega. Selgus, et valikõpingud on õppimise alguseks juba kooli poolt paika pandud. Komisjon näeb siin arenguvõimalusena erinevate õppegruppide valikainete moodulite ühildamist, mis võib tehniliselt küll olla keerukas, aga siiski võimalik.
- Nii praktikakohtade esindajad kui ka õppekavarühma juht tõid vestlustes välja, et tunnevad vajadust praktikakohapoolsete juhendajate koolitamiseks, et kooli poolt püstitatud õpiväljundid saaksid täidetud. Samuti avaldasid praktikakohtade esindajad

soovi saada koolipoolset tagasisidet pärast praktika lõppu. Komisjon teeb ettepanku tihendada koostööd kooli ja praktikabaasi vahel, korraldades näiteks infopäevi, kus viia läbi ettevõttepoolsete juhendajate koolitusi ning ühtlasi anda ka tagasisidet ettevõttele, kui praktikabaasile. Samas on võimalus nendel infopäevadel praktikajuhendajaid tunnustada.

- Eneseanalüüsis on kool välja toonud keskmisest suurema väljalangevuse õppekavarühmas, kuigi väljalangevuse vähendamiseks on õppijaid toetav tugisüsteem olemas. Komisjon näeb siin ühe põhjusena õppijakandidaadi vähest ettevalmistust õppesse sisenemisel vastuvõtuprotsessis. Komisjoni hinnangul aitaks õppesse vastuvõtul nt kindla vestluse formaadi sisse viimine, et selgitada õppijakandidaadile eriala sisu põhjalikumalt, õppekorraldust ning iseseisva töö mahtu. Samuti võiks juurde tuua töökatse, selgitamaks varakult õppija (eri)vajadusi ja ka eriala sobivust. Kasuks tuleksid ka veebipõhised eriala ja kooli töökorda tutvustavad tegevused, mille saab ka kooli kodulehele üles laadida.
 - Õpilaste suur väljalangevus ~60% hinnatavas õppekavarühmas. Hindamiskomisjon soovib analüüsida senisest veelgi põhjalikumalt katkestamise põhjuseid ja nende vähendamiseks rakendatavaid meetodeid ning planeerida, lähtuvalt analüüsist ennetavaid mõjusaid tugimeetmeid, näiteks mentorsüsteemi kasutamist, individuaalsemat lähenemist.
- **Arenguvõimalused**
 - Vestlustel tööandjatega jäi kõlama nende poolne huvi veelgi tihedamast koostööst kooliga tulevaste turismitöötajate koolitamiseks. Sellest lähtuvalt teeb komisjon ettepaneku kontaktide tihendamist tööandjate ja erialaliitudega, eriti kohalike ettevõtetega, kaasates neid rohkem õppekavade arendusse.
 - Kool on viimastel aastatel võtnud tööle väga heade erialaste teadmiste ning kogemustega noored õpetajad ja külalisõpetajad, kellel on suur seotus töömaailma ja praktiliste kogemustega. Komisjon soovib jätkata tööpraktikute kaasamisega õppetöösse, mis ühtlasi aitab kaasa ka õppekava arengule.